

2. Fågeliakttagelser i södra Värmland 1959

Mellan Forshaga och Kil, W om Klarälven, ligger sjön Norra Hyn, som är en förnämlig fågelsjö med vidsträckta mader och vassfält. Särskilt attraktiv är sjön för vadare och änder. Nedanstående notiser utgör ett plock bland de mera intressanta observationerna under år 1959.

Rördrom (*Botaurus stellaris*). Hördes i sjön den 13.5.—21.5. Enligt en ortsbo har den inte hörts på 18 år.

Ärta (*Anas querquedula*). 3—5 par iakttogs under häckningstid.

Vigg (*Aythya fuligula*). I början av maj var antalet omkring 100 ex. Häckning är konstaterad.

Brun kärrhök (*Circus aeruginosus*). Ett häckande par.

Småfläckig sumphöna (*Porzana porzana*). 3 ex. hördes samtidigt i slutet av april.

Morkulla (*Scolopax rusticola*). Kanske som en följd av den torra sommaren påträffades arten på hösten på lokaler, där man inte väntar sig den, t. ex. inne i trädgårdar. Jfr VF 19 (1960): 331.

Jorduggla (*Asio flammeus*). Sågs över strandängarna den 21.5.

Gräshoppsångare (*Locustella naevia*). Ett ex. vid Apertin den 20.5.—27.5.

Rödstrupig piplärka (*Anthus cervinus*). Iakttagen den 30.8.—24.9., påfallande talrik i början av sept. Enligt Förteckning över Sveriges fåglar, 4. uppl. (1958), är arten ej tidigare uppgiven från Värmland.

Gulärta (*Motacilla flava*). Bland de talrikt häckande fåglarna synes exemplar tillhörande rasen *M. f. thunbergi* överväga, men blandformer har också iakttagits.

Lappsparv (*Calcarius lapponicus*). Påträffad vid fem tillfällen mellan den 30.8. och 13.9., vid samtliga tillfällen på stubbåkrar.

En intressant observationsplats för sträckande fåglar har Skagens fyr vid Hammaröns sydspets i Väneren visat sig vara. Under två korta besök iakttogs bl. a. 9 sparvhökar (*Accipiter nisus*), 477 starar (*Sturnus vulgaris*), 150 grönsiskor (*Carduelis spinus*) och 576 bofinkar (*Fringilla coelebs*) på sträckflykt.

ARNE EKLÖW

3. Iakttagelser av vitryggig hackspett (*Dendrocopos leucotos*)

Den 5.4.1960 hörde S. Lööv och undertecknad i ett blandskogsområde med grov asp och murkna björkstubbar i Österfärnebo i Gästrikland en lång men svag hackspetttrumning. Terrängen var mycket lämplig för hackspettar: gröngöling (*Picus viridis*) hördes ropa, medan på morgonen större hackspett (*Dendrocopos major*), tretåig hackspett (*Picoides tridactylus*) och spillkråka (*Dryocopus martius*) trummade. Denna trumvirvel var dock olik de andras och visade sig härröra från en vitryggig hackspett. Först iakttogs en hona, som klättrade ut på en aspgrén, dit en hane kom flygande, varefter parning ägde rum. Härunder hördes ett skrattande läte. Ännu en gång observerades parning, även denna gång på en vågrät grén. Hela tiden höll sig fåglarna inom ett begränsat område.

Den 3.6. var vi åter på platsen, men då iakttogs endast ett par större hackspettar. Då jag gick ned till den närbelägna Dalälven, hördes hackspettungar skrika på en ö ca 150 m ute i älven. Boet, som snart kunde konstateras som tillhörigt de vitryggiga hackspettarna, låg ca 6 m högt i en halvtorr al i själva strandkanten. Platsen låg ca 500 m från det ställe, där fåglarna setts i april, och där de fortfarande hämtade

87362

Fig. 1. V

Fig. 1. Vitryggig hackspett, ♀ vid boet, Österfärnebo den 4.6.1960. Foto: K.-E. FRIDZÉN. (*Dendrocopos leucotos*, female at the nest.)

för-
för-
nta
sbo
ing
utet
aren
räd-
27.5.
14.9.,
appl.
oplar
agits.
den
umar-
parv-
inus)
öw

grov
hack-
Picus
major),
made.
ryggig
e kom
nu en
öll sig

pettar.
å en ö
yggiga
en låg
mtade

Fig. 2. Biotop för vitryggig hackspett (*Dendrocopos leucotos*) vid Dalälven, Österfärnebo i Gästrikland. Boet var beläget i den vänstra av de två alarna i bildens mitt. Bohålet var vänt ut mot Dalälven rakt åt söder. Foto: K.-E. FRIDZÉN. (*Habitat of White-backed Woodpecker at River Dalälven, Central Sweden.*)

huvuddelen av sin föda. ♂ och ♀ matade omedelbart efter varandra med 15—20 min. intervall. De fällde ovanför bohålet och hasade baklänges ned när de matade. Emellanåt hördes ett hackigt skrattande läte från de vuxna spettarna, och ♂ brukade efter matningen klättra upp i den torra trädtoppen och slå en lång, svag trumvirvel. Ungarna tiggde med ett hackigt läte, ej så jämnt tickande som hos större hackspetten.

Den 5.6. besöktes ett skogsparti i Möklinta s:n, Västmanland, ca 5 km från ovan beskrivna boplats. I kanten av ett stort lövskogshygge hördes en hackspetttrumning. När vi gick till platsen sågs en tretåig hackspett jaga en vitryggig hackspett uppför en björkstam. Senare visade sig ytterligare en vitryggig hackspett. Inga ungar sågs till men ett nyhackat bo (art?) upptäcktes i en 5 m hög alstubbe. Den ena av de vitryggiga spettarna försvann snart, men den andra, en ♂, höll sig kvar och trummade några gånger.

KARL-ERIK FRIDZÉN

Redaktionell kommentar: De mindre vanliga hackspettarnas utbredning (jfr VF 19 (1960): 223 ff.), biotopkrav och levnadssätt är mycket otillfredsställande kända. Ovanstående meddelande är därför av stort värde. Red. vill gärna uppmana var och en, som sitter inne med upplysningar angående dessa frågor, att sända in ett meddelande härom till VF.

S. U.

4. Få
Skr
(OJ, JO
Röd
Här
flygfärd
anmärkt
Lite
Bondbe
Sva
1959 (F
Röd
GD, OJ
Kun
verades
Vitr
Nässjövi
med äld
Lap
fågeln p
huvudet
halvmån
var ljus
av ett a
fåglar, 4
KGP, J

Arts
Värmlan
syntes t
iaktogs
t. o. m.
vik av 3
Rörc
stranden
dräkten
En arret
läte i m
Blåf
LENNAR
Mossb
förmäml